

Atlasz-mérleg

Az egy éve létrejött Atlasz Utazási Biztosító Rt. 46 millió forintos nyereséget ért el a múlt esztendőben. A nyereségből a pénztárat 11 százalékos osztalékot fizet a részvényeseknek — döntöttek a társaság közgyűlésén.

A biztosítótársaságot az IBUSZ Rt., az Állami Biztosító, az Országos Kereskedelmi és Hitelbank, valamint a MÁV hozta létre 315 millió forintos alaptőkével. Az Atlasz az utazási biztosításokba kapcsolódott be. Olyan területen próbál megélni, amely a hazai nagy biztosítók számára korábban perifériának bizonyult. A világútlelve bevezetésével azonban jelentősen nőttek e téren az igények. Az Atlasz Biztosító Rt. betegség-, baleset- és poggyászbiztosítást tíz napnál rövidebb időre is köt. Figyelembe véve a bevásárlóturizmust, 24 és 48 órás biztosításokra is vállalkozik.

Bevezette a biztosítási bérletet azoknak, akik sűrűn utaznak, április közepétől pedig megkezdte az úgynevezett jogvédelmi biztosítást is. Ha ugyanis valaki külföldön közlekedési balesetet okoz és elene rendőri eljárás indul, igen nehéz helyzetbe kerülhet, ha nem tudja kifizetni az óvadékot és az ügyvédi szolgáltatás költségeit. Akik megkötik a jogvédelmi biztosítást, azok helyett az Atlasz vállalja át ilyen esetekben ezeknek a költségeknek a fedezését.

(MTI)

Talajszennyeződés Hollandiában

Hollandia területének már húsz százalékát beszennyezte a levegő és a víz, a trágya és a lerakott szemét. Az érintett 8000 négyzetkilométernyi terület főképp a nagy folyók árterületére, az autópályák mentére, a mérgező anyagok lera-kóhelyeire, a belvárosokra, továbbá — az ország keleti és déli részén — azokra a talajokra terjed ki, amelyeknek talajvizét trágya szennyezte. Végzetes hatások van a nehézfémeknek. Az esővel minden évben 12 tonna kadmium, 400 tonna ólom és 1000 tonna cink kerül az ország talajára, talajába. Ha a kadmiumszennyezés a mai ütemben folytatódik, hatvan év múlva a szabadföldi természetű salátát már nem fogyaszthatják el.

Szovjet elítéltek...

Tetovált Sztálin

„Milyen kevés utat tettünk meg / Milyen sok hibát vétettünk.” Két sor, mely többet elmond, mint szürke brosrák halmaza. Itt élünk, még karnyújtásnyira a sztálini birodalom rettenetes árnyaitól, azok meg csak kerengnek a sötétben, mint a korompillék. Nézegetem ezt a különös könyvet és azoknak a millióknak az emlékével időzöm, akiket elnyeltek a táborok. „Országunk — mint talán egyetlen más ország sem — olyan hosszú ideig volt az elítéltek és száműzöttek hatalmas börtöne és akkora területen, hogy elférne rajta néhány Európa... Az egész Kómi Köztársaság, a Karéliei ASZSZK, Észak-Kazahsztán, az egész Ural, Nyugat-Szibéria középső része, a Kelet-szibériai vasútvonal fölötti területek, a Bajkál-Amur vidéki lágerek, a kolimai vidék, a Jakut ASZSZK negyede... Ezért azután az elmúlt évtizedek alatt gazdag börtönfolklorra jött létre és az emberek millióinak testén egész tetoválás-kiállítás. A tetoválások közül néhány magas művészi színvonalat képvisel. A világnak talán egyetlen országában sincs, csak nálunk — szegényünkre — olyan börtönláger tolvajzsargon, amely több mint 9000 szóból áll, holott a hétköznapi társalgási nyelvben az orosz emberek nem több, mint 5–6000 szót használnak. Hát ezt eredményezte nálunk a sztálinizmus.”

A könyv legfőbb adatközlője mondja ezt, aki a szovjet börtönökben dolgozott évtizedekig mint fegyőr, s közben összegyűjtötte a tetoválások és politikai karikatúrák hatalmas tömegét. Most pedig elmondta két magyar kutatónak, akik könyvben megjelentették.

Koncentrációs táborokat először 1901-ben az angol-búr háború idején hoztak létre, a partizánháború

méreteinek csökkentésére. Az első világháború időszakában már a megszállt területek pacifikálása volt a koncentrációs táborok kialakításának célja. Ezt a termékeny gyakorlatot vették át, építették a százas orosz hagyományokba, Szovjet-Oroszországban, 1918-ban. Ekkoriban a lakosság csoportjainak elszigetelésére és részben háborús céllal hoztak létre ilyen táborokat. Később ezek a táborok az Állami Politikai Hatóság — GPU — felügyelete alá tartoztak, majd 1930-tól ezeket az intézményeket javító-munka-táboroknak mondták és rendkívül praktikus módon bekapcsolták a népgazdasági tervek teljesítésének folyamatába. 1939-ben a börtönökben-lágerekben őrzött-dolgoztatott foglyok száma meghaladta a 9 milliót. Összehasonlításképpen: ez a szám 1928-ban 30 ezer, de 1933–35-ben már 5 millió!

Vajon hány ezer magyar foglyot őriztek ezekben a táborokban? Hányan haltak bele ebbe a rettenetes világba? Megtudjuk valaha? Valami morzsányit megtudhatunk az utóbbi időben megjelentetett visszaemlékezésekből, azonban ezek csak cseppek a tengerből. „Mindenkinek a szereti az orosz népet, melyen megrendíti a nép tragikus sorsa. Az az ország, amely olyan sokkal járult hozzá a világ kultúrájához, súlyos megpróbáltatásokon ment keresztül, melyek minden racionalis okot nélkülöznek... Sztálin uralma a modern történelem egyik leglenyűgözőbb mozzanata. Ha ennek lényegét nem hatolunk el, akkor nem érthetjük meg teljesen korunkat!” Ezt egy angol történész mondta és igazságát vitatni tudatlanság lenne.

Am eljött az ideje annak, hogy most már a szovjet történetek feleljenek a kérdésre: miképpen volt berendezve vi-

lágunk, ha ilyesmi lehetséges volt? Más kérdés, bár távolról sem mellékes, hogy végül is mindez az Emberiség szeme láttára történt, és semmit nem tettek ellene! Elhitték vagy sem, de hallgattak. Nem figyeltek s nem hittek a szemtanúknak, meghajoltak az erő előtt. Az évtizedek falán a rettegett Generalisszimusz kérdése üt rést: *ki az a pápa, hány hadosztálya van?!* Mintha csak ellenfelét hallanánk lidérces göggyében: a győztestől nem kérdezik, ki kezdte?! Ilyen világban éltek eleink, ilyen világban kezdte életét, sőt pályáját is sok mai kortársunk. Csoda lenne, ha nem hagyott volna nyomot gondolkodásukon ez a kegyetlen idő. Mint puhányokra néznek utódaikra, ránk maiakra, akik még az akkori hősökben is hóhérai cinkosait látjuk, s csak másodlagos áldozatokat. Ezek a tetovált bőrfelületek igazabb képet adnak a sztálinizmus mibenlétéről, mint sok locsogás. Ott sajog mögöttük egyik legmélyebb emberi érzésünk: a fájdalom; a bezárt, meggyötört ember színtelen vágyakozása. Aligha véletlen, hogy a magyar szerzőpáros jegyzeteiben többször fölbuknak Recsk neve, egy-egy válogatott kínzás leírásakor... Lehetséges-e mindezt fokozni avval, hogy Sztálin halála után még évtizedekig folytatódott tovább a foglyok gyötrelme? Miközben egyik történelmi bejelentés követte a másikat leszerelésről, békéről, uram bocsá' kommunizmusról... Afganisztán, háttérben a táborok. Építkezések, vízierőművek, vasutak — háttérben a táborok. Némelykor hálát adhatunk a jó sorsunknak, hogy a szörnyek évadja idején nem mi éltünk, csak apáink nemzedéke. (JATE Nyomda, Szeged, 1989.)

Tráser László

Kiskerti növényvédelem

A korai gyors felmelegedés miatt számítani kell a gyümölcsfák kártevőinek erős szaporodására. A takácsatkák kártételi időszaka megkezdődött, s a helyenkénti erős fertőzések a speciális atkaölő szerek (Mitac-20 ec, Rospin-25 ec) használatát szükségessé tehetik. A meleg időjárás továbbra is kedvez a levéltetvek

szaporodásának, ezért jelenléti esetén az atkák ellen is hatásos felszívódó készítményeket (Sinoratox, Bi-58, Anthio-33 ec) permetezzünk ki. Megkezdődött a körtelevélbolha kelése, melynek kártételét virágzás utáni kezelésekkel (Dimilin, Mitac-20 ec) tudjuk megelőzni. A permetléhez a hatékonyság fokozása

érdekében keverjünk 0,8–1 százalék káliszappant. A baccasokat veszélyeztető kerti gyümölcsmoly rajzása már folyamatos, tömeges lárvakelése 10–12 nap múlva várható. Gyümölcsléleink védelmének ügyeljünk arra, hogy a rovarölő szeres permetezéseket csak a szíromhullás után hajtsuk végre. Az almások betegségei közül a varasodás és a lisztharmat elleni védekezés továbbra is aktuális. Csapadékosra és hűvösre változó időjárás esetén az őszibarack levélfodrosodás fertőzése indokolhatja a permetezést (Orthocid-50 wp, Buvicid-k).

Zöldségfélékben továbbra is számítani kell a földibolhák, barkók kártételére, s ha szükséges, a ditrifon porozót használjuk. A kelő burgonyát veszélyeztető burgonyabogarak ellen a Bancel készítmény javasolható.

Vöröshagymában megjelent a hagyma peronoszpóra első tünete, ezért az évelő, vagy őszi ültetésű növényeknél célszerű a megelőző védekezést (Dithane m-45, Polymram combi, Rézoxiklorid 50 wp) elvégezni.

Tanácsolja a Csongrád megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás.

Dr. V. M.



Mi? Hol? Mikor?

1989. ÁPRILIS 19., SZERDA — NÉVNAP: EMMA

A Nap kel 5 óra 49 perckor, és nyugszik 19 óra 38 perckor.
A Hold kel 18 óra 16 perckor, és nyugszik 4 óra 53 perckor.

VIZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél kedden plusz 282 cm (apadó)

ÖTVEN ÉVE

halt meg Vaszyar János (1867–1939) festőművész.

NYOLCVAN ÉVE

született Dániel György (1909–1983) tanár, újságíró, a felszabadulás után a Délmagyarország munkatársa.

MOZIK

Vörös Cellag: délelőtt 10 órakor: Recsk (magyar film.) délután fél 4 órakor: A fehér törzsfőnök (színes, m. b. amerikai kalandfilm. II. helylár) háromnegyed 6 órakor: Recsk (magyar film.)

Fáklya: fél 6 órakor: Pinocchio (színes, m. b. amerikai rajzfilm. III. helylár) háromnegyed 5 és 7 órakor: Rain man (Esember) (színes amerikai film. Csak 16 éven felülieknek!)

Szabadidő: 3 órakor: BMX banditák (színes ausztrál film. II. helylár) negyed 6 és fél 8 órakor: Omen (színes amerikai horrorfilm. IV. helylár) Csak 16 éven felülieknek!)

Filmklub: fél 6: Solo Sunny (színes, m. b. NDK film. Csak 16 éven felülieknek!) fél 8 órakor: Bódy Gábor filmklub.

Kiskörösi halászcserda: (videomoz) délután 4 és este 8 órakor: Shantungi banditák (színes hongkongi film.)

Eva presszó: este 8 órakor: Zsartörténet (m. b. francia krimi.)

Nyugdíjasmoz: 5 órakor: Bogács (színes magyar film.)

ÜGYLETEK

GYÓGYSZERTÁR: Kálauzál tér 3. szám (13/57-es). Este 8 óráttól reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben!

BALESÉTI, SEBÉSZETI ÉS UROLÓGIAI: Ma a balesetet szenvedett személyeket a II. Kórház (Tolbuhin sgt. 57.) veszi fel, sebészeti felvételi ügyeletet az I. sz. Sebészeti Klinika (Pécsi u. 4.), urológiai felvételi ügyeletet a II. Kórház tart.

A balesetet szenvedett gyerekeket a kórház baleseti sebészeti osztályán, az egyéb sebészeti gyermekbetegeket a sebészeti klinikán látják el.

ÉJSZAKAI ORVOSI: Este fél 6 óráttól reggel fél 8 óráig a felnőttakosság részére. Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

GYERMEKORVOSI: Munkanapokon 13 óráttól másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 óráttól másnap reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. sz. alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

GYERMEK FÜL-ORR-GÉGÉSZETI ÜGYLETEK: Ma este 7 óráttól holnap reggel 7 óráig a Fül-Orr-Gégésklinika (Szeged, Lenin krt. 111.), telefon: 21-122.

FOGORVOSI ÜGYLET: Hétfőtől péntekig 22 óráttól reggel 6 óráig, szombaton reggel 7 óráttól hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld S. u. 1–3. Telefon: 14-642.

S. O. S. LEKISEGÉLY-SZOLGÁLAT: Mindennap este 7 óráttól reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

IFJÚSÁGI DROGTELEFON: 54-7773. Hétfőn és csütörtökön délután 3 óráttól 6 óráig hívható.



Tévé

BUDAPEST 1.

9.00: Képzőművészet
9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak
9.10: Hármaskorona — VI/2. rész: VI-látlak — (ism.)
9.55: Két férfi — egy eset — NSZK bűnügyi tévéfilmsorozat — A kudarc — (ism.)
10.55: Stúdió '89 — A Televízió kulturális hetilapja — (ism.)
11.40: Képzőművészet
16.30: Hírek
16.35: Déli tudósítás — A Szegedi Körzeti Stúdió műsora
16.45: Správy — Hírek szlovák nyelven — A Szegedi Körzeti Stúdió műsora
16.50: Reklám
16.55: „Türelmül köll a szögénységén” — X/10. rész: A kofa — Epilógus
17.10: Legyen a vendégem! — Rátónyi Róbert műsora
17.50: Műsorajánlat
17.55: Reklám
18.00: Új Reflektor Magazin — Érdekvédelmi riportműsor
18.45: Reklám
18.50: Esti mese — Zsuri és Vili — Hogyan kapott Zsuri ötöt? — Csehszlovák bábfilm
19.00: Színházi este... — I. rész: Beszélgetés a Kaposvári Csiky Gergely Színházban az Oidipusz Király című darabról
19.25: Közlemények — Műsorajánlat
19.30: Híradó
20.00: Reklám
kb. 20.05: Színházi este... — II. rész: Oidipusz király — Tragédia két részben — Közvetítés a Kaposvári Csiky Gergely Színházról
kb. 22.55: Híradó 3.

BUDAPEST 2.

Kudlik Júlival és Déri Jánosossal
17.00: Képzőművészet
17.15: Tv 2 Benne: Reklám — Riportok — Időjárás — Zene — Tévétorna
17.45: Kérdéze-felele — Egri János műsora
18.00: Telesport
18.25: Gyerekeknek! — 1. A bűvös gránátalma — Szovjet rajzfilm — (ism.) — 2. A bűvös gömb — A bánoas hercegnek meseje — Angol rajzfilm — (ism.)
18.48: Tv 2
19.00: Zene — Zene — Színház — Jacobi Viktor: Leányvásár — Az operett tévéváltozata (1985.) — (ism.)
20.39: Tv 2 Benne: Népzene zenekarra — Lajta: Soproni képek II. — (ism.)
21.00: Híradó 2
21.20: Tv 2 Benne: Időjárás
21.30: AC Milan — Real Madrid BEK labdarúgó-mérkőzés — Közvetítés Milánóból, felvételről — Bayern München — Napoli UEFA-Kupa labdarúgó-mérkőzés — Közvetítés Münchenből, felvételről
23.10: Tv 2 — Napzárta

BELGRÁD 1.
8.25: Tv-naptár. 8.35: Szupernagyi — sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolai program. 12.40: Elmulasztották — Nézzéki 15.10: Elmulasztották — Nézzéki 16.00: A Sólom-hegygyerinc — filmorozat. 16.30: Tv-híradó. 17.15: Tv-napló. 17.35: Szupernagyi — sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk — vetélkedő. 18.30: Dokumentumprogram. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló. 19.53: A mai sport. 20.00: Filmes: Kontra-út — ausztrál játékfilm. 22.35: Tv-napló. 22.55: Éjszakai program.

BELGRÁD 2.

17.45: Tv-naptár. 18.00: Regionális program. 19.30: Tv-napló. 20.00: Sport-szerda: Európa labdarúgó kupák. 22.30: Hírek.

SKY

7.00: Gyermekműsor rajzfilmekkel. 10.00: Rockshow. 11.00: Sulliván. 11.30: Magazinműsor. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ — amerikai filmsorozat. 14.00: Zene képköltémmekkel. 15.00: Változó világ — filmsorozat. 16.00: Szeretl — filmsorozat. 16.30: Családi ügy. 17.00: Rockshow. 18.00: Eurosport műsora.

SUPER

8.00: Egyveleg. 14.30: Magazinműsor. 15.30: Slágerlista. 16.30: Forró drót. 18.30: Új zenel show. 19.30: Hétköznapiok a Halálvilágban — westernsorozat. 20.00: Tetthely — NSZK bűnügyi filmsorozat. 21.45: Hírek. 22.00: Dempsey és Makepeace — (bűnügyi sorozat). 22.55: A profil. 00.00: Egyveleg.

TV 5

16.10: A hollandok kincse. 16.30: Főzőműsor. 17.00: Gyermekműsor. 17.30: Vételkedőműsor. 18.00: Allgatorok fia — játékfilm. 19.30: Csallógó papíros. 20.00: Jelenlő. 21.00: Carabine-dozszi. 21.30: A múltját kereső ember. 21.55: Közjáték. 22.35: Ismeri Ön Svájcot? 22.40: A Francia alku kontinensek — varietémműsor. 00.00: Személyiségek. 01.00: Műsorzárás.



KOSSUTH

8.20: Eco-mix — Gazdasági magazin. 8.50: A Holó együttes felvételeiből. 9.05: Verbunkosok, nóták. 10.05: Elvezett otthonok. 10.36: Operettparádé. 11.29: Fejezetek Erdély történetéből — 5. rész. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: A magyar nyelv századai. 14.25: Operasínek. 15.00: Népzenei Hangos Újság. 15.38: Az éjjeliőr — Lajta Kálmán novellája. 16.20: Miska bácsi levelezőládja. 17.00: „Isten népének szolgálatában”. 17.30: Beszélgetésünk zenéről. 17.50: Filmzene. 19.15: A Rádiószínház bemutatója — Marja — Iszaak Babel színművének rádióváltozata. 20.10: Drakóczi László népzenei feldolgozásai. 20.35: A külpolitikai rovat műsora. 21.05: Hallgassuk együtt! 22.00: Hírvilág. 22.30: Egy igazgató névjegye. 22.50: Évszázadok mesterművei. 23.40: Schumann: Négy ének kettős-karra.

PETŐFI

8.05: Idősebbek hullámhossza. 9.05–12.00: Napközben — (Élő). 12.10: Fűvölinduló. 12.30: Ifj. Járóka Sándor népi zenekara játszik. 13.05: A tegnapi slágereiből. 14.00: Akár Hi-Fi, akár nem. 15.05: Zenerült — (Élő). 17.05: Kölyök-rádió. 17.30: Ötödik sebesség. Csak középhullámokon. 18.30: Sport — Közvetítés a labdarúgó MNK negyedöntőiről. Az URH-sávbán: 18.30: Garázs. 19.05: Willi Boskovsky operettfelvételeiből. 19.55: Albumajánlat. 21.05: Tanakodás. 22.00: Töltsön egy órát kedvencével! 23.15: A dzsessz története — 80/38. rész. 23.55–0.14: A Hobo Blues Band felvételeiből.

BARTÓK

9.08: Barokk kamarazene korabeli hangszeren. 9.55: A Román Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának hangversenye. 11.54: Zenetörténeti értéktár. 12.22: Magyar művészek operafelvételeiből. 13.05: Szonda — Tudományos magazin. 13.35: Muzsikáról verában, prózában. 14.03: Csajkovszkij: Rómsó és Júlia — nyitánytárlás. 14.25: A magyar nyelv hete. 15.00: Berg: Wozzeck — Háromfelvonásos opera. 16.30: Mozart: F-dúr zongoraversenye — K. 413. 16.55: Brahms: B-dúr szextett. 17.30: XX. századi magyar oratóriumok — XXI/8. rész. 18.10: Holnap közvetítjük. 18.30: Szlovák nyelvű nemzetiségi műsor. 19.05: Embertan — középhaladóknak. 19.35: Oszták Kulturális Hét — A Clemenit Consort hangversenye — (Élő). közben: kb. 20.15: Mesterséges kromoszóma. kb. 20.35: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 21.20: Könyvzene Ausztráliából. kb. 21.45: Csallógó művészek felvételeiből. 22.00: Dicsőítőka — Le-mezbarátok órája. 23.00: Flatok stúdiója.

SZEGED

Szentes 66,29 MHz — Szeged 94,9 MHz 1989. április 20., csütörtök
5.55: Műsorismertetés, hírek, meteorológia, útinform. 6.00: Krónika (Kossuth). 6.15: Hírek, tudósítások a Dél-Alföldről — az ügyletek jelentik. 6.30: Hírek, lap-szemle (Kossuth) — Míróli és a Bákés Megyei Népiújság, a Petőfi Népe, a Csongrád Megyei Hírlap és a Délmagyarország. 6.45: Reggeli portbeszéd. 7.00: Krónika (Kossuth), sport. 7.25: Körzeti Időjárás-jelentés. 7.30: Déli-alföldi hírek, tudósítások, programajánlat. Műsorunk tartalmából: — Anként Időszaki munkatársi kérdésekről a JATE-n. — A módosított családjogi törvény tapasztalatai. — Lesz-e Don Giovanni-be-mutató Szegeden? — Anyanyelvi nevelés — tudatosan. — Filmlel. — Zalogházi „séta”. — Mi lesz veled, Cipőgyár?

A sorkatonai szolgálatról

T. J. szegedi olvasónk arra kíváncsi, hogy hány éves korig lehet a fiatalokat sorkatonai szolgálatra behívni, s mennyi ideig kell honvédelmi hozzájárulást fizetni annak, aki sorkatonai szolgálatot nem teljesít.

A rendelkezések szerint a hadkötelest sorkatonai szolgálatra 18 éves kora után annak az év december 31. napjáig lehet behívni, amelyben a 23. életévét, — szolgálati halasztás vagy sorkatonai szolgálat felfüggesztése esetén 28. évét — betölti. Negyvenéves kora eléréséig lehet viszont behívni azt, aki a sorkatonai szolgálat alól magát jogellene-sen kivonta. Az önként jelentke-zettek, valamint a felsőfokú tanintézetbe felvettek 17.



Jogi tanácsok

életévük betöltésétől kezdve már behívhatók.

A sorkatonai szolgálat időtartama 18 hónap. Aki sorkatonai szolgálatot nem — vagy nem a rendeletben meghatározott ideig — teljesít, honvédelmi hozzájárulási fizetésére kötelezhető. Tízennyolc hónapig tart a fizetési kötelezettsége annak, aki egyáltalán nem teljesített sorkatonai szolgálatot, vagy két hónapnál rövidebb ideig szolgált. Tízennyolc hónapig kell fizetnie a hozzájárulást annak is, akit hivatásos vagy továbbsholgaló állományba felvették, akkor, ha két hónapnál rövidebb sorkatonai szolgálatának és hiva-